

Notat

Udsatterådets høringssvar til kommuneplanstrategi 2023

[3. april 2023]

Udsatterådet takker for muligheden for at give høringssvar til kommuneplanstrategien 2023 i Københavns Kommune.

Udsatterådet bemærker, at kommuneplanstrategien i sin natur er meget overordnet, hvorfor Udsatterådets kommentarer både orienterer sig imod selve strategien og imod den fremtidige implementering.

Udsatte borgere som en del af byen

Udsatterådet finder det positivt, at det formuleres som et eksplicit mål, at hovedstaden skal være mangfoldig. Til dette vil rådet gerne tilføje, at det, sammen med mangfoldigheden, er nødvendigt at have tolerance, inklusion og rummelighed. Netop rummelighed er en hjørnesten i at bibeholde en hovedstad hvor de enkelte kvarterer og områder indbyder til, at forskellige mennesker i forskellige livssituationer kan leve og trives sammen.

Rummeligheden er ligeledes væsentlig, når byens arealer udvikles og udvides. Som eksempel er der allerede nu stor mangel på offentlige toiletter og vandposter i København. Det er ikke kun motionsløberene langs søerne som har behov for adgangen til vand, det er også byens mange gadesovere, hjemløse, stofbrugere og sexarbejdere der har behov for adgang til hygiejniske og sikre måder at tilfredsstille deres basale behov for vand og toiletfaciliteter. Dette bør tænkes ind i byplanlægningen, også ifm. oprettelsen af nye bydele.

Udsatterådet har over en årrække observeret, hvordan hjemløse og andre udsatte befolkningsgrupper bliver skubbet til storbyernes margin, eller helt ud af byerne gennem lovgivning og urbant design. Samtidig ser vi, at flere kommunale tilbud lukker om aftenen og i weekenden, hvilket efterlader mennesker uden alternativer i en sårbar position. Vi opfordrer derfor til, at Københavns Kommune forholder sig eksplicit til inklusionen af udsatte og sårbare borgere i det offentlige rum. Det kan f.eks. indebære en prioritering af centralt beliggende, fysisk tilgængelige, døgnåbne og gratis faciliteter såsom behagelige opholdssteder, toiletfaciliteter, drikkevand og desuden adgang til social hjælp udenfor normale arbejdstider og i weekenden. En del af de ekskluderende mekanismer falder under kategorien Dark Design, som både kan være tilsigtet og utilsigtet. Det er Udsatterådets mening, at Dark Design skal elimineres fra hovedstaden, og at bænke fx indrettes på en måde hvor der er mulighed for at gadesovere også kan benytte dem, samt at der på

offentlige pladser og grønne områder indtænkes muligheden for, at lokale drikke fællesskaber kan benytte dem på måder som er behagelige for dem samt ikke er til gene for byens øvrige borgere. Den tidligere lommepark på Enghave Plads kan tjene som et eksempel på en sådan indretning. Generelt ønsker Udsatterådet, at udsattes tilstedeværelse og overlevelsesstrategier tænkes ind i byens grønne områder og fællesarealer.

Hjemløshed og fremtidens bebyggelse

Knap 25 % af Danmarks hjemløse befolkning lever i Københavns Kommune. Derfor er det positivt at kommuneplanstrategien for 2023 specifikt nævner hjemløshed under kapitlet, der omhandler boliger og en sammenhængende by. Kommunen vil sikre "billige boliger" til boligsocial anvisning og vil opføre flere skæve boliger. Det sker som led i implementering af hjemløseaftalen. Det er vigtigt. Vi anbefaler, at Københavns Kommune i naturlig forlængelse heraf, også tør eksperimentere i udviklingen og byggeriet af kommende hjem. Det indbefatter at vurdere mulighederne ved alternative boformer såsom campingpladser og flydende hjem. Udsatterådet foreslår samtidig, at ordlyden ændres, så der er fokus på "betalbare boliger" frem for "billige". Herudover skal der ifm. opførelsen af fx skæve boliger eller alternative boformer være fokus på at der skabes god mulighed for fællesskaber, fx ved at opføre fælleshuse ol.

Inddragelse af udsatte i byplanlægningen

I det fremadrettede arbejde med kommuneplanstrategien samt kommuneplanen ønsker Udsatterådet, at byens udsatte borgere inddrages mere aktivt i høringsprocessen. Nederst på side 13 i kommuneplanstrategien beskrives hvorledes der vil være fokus på at inddrage børn og unge i høringen, da de ofte ikke deltager i byplanlægning. Da byens rum ofte agerer dagligstue for de udsatte borgere, er denne gruppe en af dem der påvirkes mest af indretningen af det offentlige rum. Samtidig bliver denne gruppe borgere ofte overset i politiske og strategiske processer. Københavns Kommune bør derfor gøre mere for at sikre, at byens udsatte bliver hørt ifm. kommuneplanstrategi, kommuneplan samt lokalplaner.

På vegne af Udsatterådet i Københavns Kommune

Peter Juul, forperson